

PRŮVODCE ADVENTEM

S KNIHOU RÚT

2025

Pár dní před Vánoční liturgie předkládá ke čtení Ježíšův rodokmen v podání evangelisty Matouše. Samotný text má spíše charakter jazykolamu. Ten, kdo ho předčítá, i ten, který naslouchá, nedočkavě očekává konec úryvku: „... až ke Kristu čtrnáct.“ Jmen je celá řada a za jednotlivými jmény často nevidíme konkrétní tvář člověka a jeho život. Letošní adventní rozjímání přináší poznání tváří a něco ze života Boaze, Rút a Obeda.

Letošního Průvodce adventem pro vás sepsaly čtyři manželské páry:

Jiráčkovi, Buchtovi, Nerušilovi, Štamberovi

Moc jim děkujeme za jejich čas a ochotu.

1. neděle adventní

V dobách soudců postihl zemi hladomor a jeden muž z judského Betléma odešel do moabského kraje, aby tam přebýval jako cizinec i se svou ženou a dvěma syny. (Rt 1,1)

30. listopadu

Elímelek odchází s rodinou z domova v Betlému do Moabu. Utíká před chudobou a hladem. V neznámé moabské zemi, odlišné svou kulturou a náboženstvím, hledá záchrannu pro svou ženu a děti. Neví, co ho čeká. Ví, že jde někam, kde nikoho nezná, do místa, kde bude muset vystavět svou existenci od začátku. Nečeká ho jednoduchá budoucnost, ale je to jediný způsob, jak se uchránit od dlouhého strádání, ne-li smrti.

My také někdy žijeme v „hladomoru“. V životních problémech, v nemoci, duchovní prázdnотě, v náročných vztazích. V nouzi často voláme k Bohu o pomoc. On nás slyší a je připraven pomoci. Mnohdy to ale chce vydat se do neznáma. Bůh nás zve k vykročení z komfortní zóny, k překonání sebe sama. K boji se strachem, pocitem nedostatečnosti, obavami. Bůh neslibuje snadnou cestu, ale nabízí se jako průvodce a záštita. Volá nás na cestu k životu. Abychom nezemřeli.

Pondělí po 1. neděli adventní

Když zemřeli i Machlon a Kiljon, zůstala ta žena bez synů i bez muže. (Rt 1,5)

1. prosince

Zůstala sama. Zemřel jí muž i děti. Její nejbližší lidé.

Taky se někdy cítíme sami. Možná jsme přišli o své blízké. Možná jsme sami uprostřed velké rodiny, party přátel, halasného farního společenství. Samotu skrýváme za maskou úsměvu, za početné aktivity pro farnost, za nadprůměrný pracovní výkon, za vynikající výsledky ve škole. Anebo už nemáme sílu nic skrývat a jen přežíváme a doufáme, že si nás někdo všimne.

Bůh o nás ví. Dokážeme si i my všimnout těch, kteří trpí samotou?

Úterý po 1. neděli adventní

„Ať vám Hospodin dá, abyste každá našla pokojný život v domě svého nového manžela.“ Políbila je na rozloučenou, ale ony se rozplakaly. (Rt 1,9)

2. prosince

Neuvěřitelná velkorysost Noemi. Svoje snachy, živé připomínky jejich zemřelých synů, šťastné minulosti, nabádá, aby se vrátily ke svým původním rodinám a našly si nové manžely. Dává jim svobodu. Respektuje, že pro snachy může být těžké sdílet s ní její rozhodnutí vrátit se do Betléma. Do cizí země. A tak je propouští. Dává jim možnost volby. Dokonce je opakováně přemlouvá, aby zůstaly raději doma. Netrvá na tom, aby spolu s ní truchlily po zemřelých mužích. Nechce je zatěžovat svým způsobem života.

Kolikrát máme my jasnou představu o tom, jak mají žít naši blízcí, dospívající děti zejména. Velké štěstí, že Bůh není tak „velkorysý“ jako my!

Středa po 1. neděli adventní

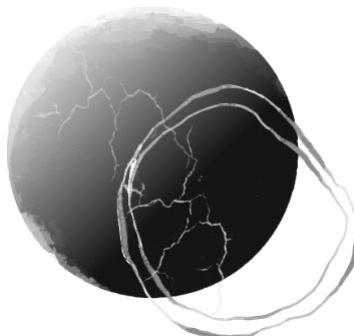
Řekly jí: „Půjdeme s tebou k tvému lidu.“
(Rt 1,10)

3. prosince

Orpa a Rút jsou rozhodnuty odejít společně s Noemi do země, kterou neznají. Ale důvěřují Noemi. Je to žena pevně ukotvená v životě. Znamená pro své snachy bezpečí a jistotu. Zdá se, že jejich životní zkušenost s ní je tak dobrá, že se nebojí ji následovat. Možná si řekly, že země, ze které Noemi před lety přišla, bude stejně dobrá jako ona.

A co já? Žiju taky život hodný následování? Jsem pro někoho svědectvím, že moje země, rozuměj moje vztahy v rodině, farním společenství, moje církev, můj Bůh, jsou takové terno, že by chtěl pro ně změnit svůj život? A chtěl by se mnou vůbec někdo někam jít?

Čtvrtek po 1. neděli adventní

Když Noemi viděla, že je Rút pevně rozhodnuta jít s ní, přestala ji přemlouvat. (Rt 1,18)

4. prosince

Jeden kamarád mně kdysi vyprávěl o tom, jak v práci všichni věděli, že je věřící. A to znamenalo, že některé věci dělal po svém a některé zase naopak nikdy ne. Že pro něj prostě byly „no go“ situace a řešení. A všichni to respektovali, protože věděli, že Pepa je „kostelovej kluk“ a na tom se nic nezmění. Toto svědeckství pro mne bylo jedno z nejsilnějších, jaké jsem kdy slyšela.

Rút byla jako ten Pepa. Byla pevně rozhodnuta. Bude následovat Noemi, žít v její zemi a věřit v jejího jediného Boha. Jak prosté! Když Noemi viděla její odhodlání, přestala ji přemlouvat. Už jí nenabízela další životní možnosti. Pevnost Rút ohromila její tchyni tak, že ji začala respektovat.

A jak to mám já? Je pro mě věrnost Bohu jediná možná cesta?

Pátek po 1. neděli adventní

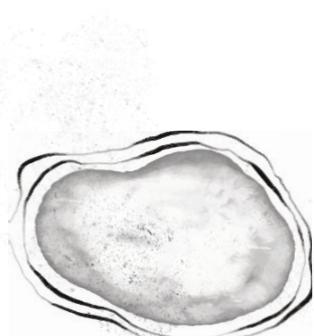
Řekla jim: „Nenazývejte mě Noemi, to je Rozkošná, říkejte mi Mara, to je Hořká – vždyť Všemohoucí mi způsobil velkou hořkost. Odcházela jsem odtud s plnou náručí, a nazpět mě Hospodin posílá s prázdnou. Proč byste mě měli nazývat Noemi, když mě Hospodin pokořil a Nejvyšší mě provází neštěstím?“ (Rt 1,20-21)

5. prosince

Ze své domoviny utekla s rodinou před hladomorem do cizí země. Když už to vypadalo, že se jim začne dobré dařit, zemřel jí muž a následně i oba synové. Po mnoha letech stojí v rodném městě, s nejistou budoucností a bolavým srdcem.

Dokonce ani zbožná Noemi nedokáže najít v osudu, který jí Bůh nadělil, nic dobrého. Její vztah k Němu je tak důvěrný, že se nebojí vyjádřit mu svůj hněv a zklamání. Zlobí se na Boha a ukazuje na něj prstem jako na příčinu svého neštěstí. A přesto – je pramatkou svatého Josefa, pěstouna Ježíše Krista.

Na tom všem vidíme, že i utrpení Noemi bylo součástí Božího plánu spásy. I tvé spásy.

Sobota po 1. neděli adventní

Noemi měla příbuzného z manželovy strany, mocného a významného muže z Elimelechova rodu; jmenoval se Boaz. Moabitka Rút řekla Noemi: „Ráda bych šla na pole sbírat klasy za někým, u koho bych našla přízeň.“ Řekla jí: „Jdi, má dcero.“ (Rt 2,1-2)

6. prosince

Příběh prababičky krále Davida není čtení pro zábavu. Slova nemají pobavit, ale spíš sdělit něco důležitého. Například začátek této kapitoly. Vyjadřuje touhu Rút pracovat, žít a být s lidmi, kteří ji budou mít rádi. Je v cizí zemi a cítí se jako cizinka. Všichni ji tak vnímají. Každý ví, že její rodina uctívala pohanské bohy, že si Rút ve své zemi vzala židovského přistěhovalce. Jak asi společnost pohlížela na Izraelce, kteří opustili svoji zemi v těžké době a šli „za lepším“? A když zůstali bezdětní – není to snad Boží trest? Jak lidé vnímali cizinku Rút, jejíž rodině Hospodin zjevně nepožehnal? Rút potřebuje přízeň, místo ve společnosti, lásku.

Takové Rút jsou i kolem nás. Rády by u nás našly přízeň i přes svoji jinakost, islámský původ či ukrajinskou národnost. Možná když těmto lidem dáme svoji přízeň a lásku, Bůh našemu národu požehná, jako skrze Rút požehnal Izraelitům.

2. neděle adventní

Přišla na pole a sbírala klasy, které zbyly po žencích. Náhodou se ocitla na dílu pole, který patřil Boazovi z Elimelechova rodu. Tu přišel Boaz z Betléma a řekl žencům: „Hospodin s vámi!“ Odpověděli mu: „Ať ti Hospodin žehná.“ Boaz se zeptal služebníka, který dohlížel na žence: „Čí je tato dívka?“ Služebník, který dohlížel na žence, odpověděl: „Ta dívka je Moabitka, která se vrátila s Noemí z moabského kraje.“ (Rt 2,3-6)

7. prosince

„Čí je tato dívka?“ Boaz věděl, co se stalo Noemí a že s ní zůstala její snacha Rút. Její obětavost mu určitě imponovala. Ale teprve teď ji uviděl. Teprve teď ho upoutala tak, jak dokáže muže upoutat krásá ženy. V naší církvi máme někdy tendenci k puritánskému odsuzování přirozené ženské touhy líbit se. Slovo sex appeal je téměř tabu. V tomto příběhu je ale fyzická krása a přitažlivost velmi důležitá a Bůh s ní očividně počítá. Ostatně, bez ní bychom tu teď jako manželský pár nepsali tato zamyšlení. Děkuji Bohu za krásu mé ženy, která nastartovala cestu k našemu manželství, podobně jak tomu bylo u Boaze.

Ještě jedna myšlenka k Boazově otázce: Boaz se vlastně ptá, jestli je Rút zadaná. To, že mě někdo přitahuje, mě neospravedlňuje k přestoupení 9. přikázání „Nepožádáš manželky bližního svého“. Boaz byl rovněj chlap. Budeme takoví i my a nenechme sebou vláčet mimo mantinely desatera.

Pondělí po 2. neděli adventní

Prosila: „Ráda bych sbírala klasy, které zbyly po žencích.“ Je tu od časného rána doted’ a jen trochu si odpočala.“ Boaz řekl Rút: „Poslyš, dcero, nechod’ sbírat na jiné pole a neodcházej odtud, ale sbírej s mými služebnicemi. Podívej se, kde na poli sklízejí, a chod’ za nimi. Přikázal jsem služebníkům, aby tě nechali na pokoji, a když budeš mít žízeň, jdi k nádobám a napij se z toho, co služebníci načerpali.“ (Rt 2,7-9)

8. prosince

Klasy, které zbyly po žencích, připomínají drobky, které padají ze stolů pánů a které sbírají psi (Mt 15,21-28). Žena, která žádala Ježíše o pomoc a sebe poníženě přirovnávala k psovi paběrkujícímu u stolu člověka, tato pokorná žena podobně jako Rút nepatřila k vyvolenému národu. Vícekrát se v Bibli dávají vyvoleným za vzor takzvaní pohané.

Pán si může vybrat kohokoliv, aby mi uštědřil lekci. Mám dost pokory, abych tu lekci přijal? Nebo mně až příliš vadí ten člověk, který mě má poučit? Dokáži pokorně pracovat na Božím poli po boku všech lidí, nebo se tlačím dopředu, abych nebyl ve společnosti „těch paběrkujících“? Jak je na tom moje pokora?

Úterý po 2. neděli adventní

Padla na tvář, poklonila se k zemi a řekla mu: „Čím to, že jsem u tebealezla milost a že sis mě všiml, i když jsem cizinka?“ Boaz jí odpověděl: „Dověděl jsem se všechno, co jsi udělala pro svou tchyni po smrti svého manžela, jak jsi opustila své rodiče i rodnou zemi a odešla k lidu, který jsi předtím neznala. Ať ti Hospodin odplatí za to, cos udělala, ať je bohatá tvá odměna od Hospodina, Izraelova Boha, pod jehož křídla ses přišla ukrýt.“ (Rt 2,10-12)

9. prosince

Boaz neřeší to, co plno lidí kolem – že Rút je cizinka. Váží si jí a nahlas ji chválí za její odvahu a věrnou lásku, jak opustila své rodiče, rodnou zemi a odešla do neznáma. Jako manželé jsme udělali něco podobného – opustili jsme své rodiče, abychom šli za svým manželem/manželkou, aniž by nám dělala vrásky otázka, do jaké rodiny se vlastně přížením či vdám. Udělali jsme to z lásky. Myslím, že žádný čin vykonaný z lásky nezůstane u Boha bez povšimnutí. Bůh je přece láska. Moje ženo, můj muži, „ať je bohatá tvá odměna od Hospodina, ať ti Hospodin odplatí za to, cos pro mě udělal/a“ z lásky!

Středa po 2. neděli adventní

Ona mu řekla: „Ráda bych u tebe vždy nalézala milost, můj pane: vždyť jsi mě potěšil, povzbudil jsi svou služebnici – i když nejsem ani jedna z tvých otrokyň!“ V době jídla jí Boaz řekl: „Pojď sem, ber si z našeho jídla a namáčej sousta ve vinném octě.“ Posadila se vedle ženců a on jí dal pražená zrna. Najedla se dosyta a ještě zbylo. Když vstala, aby dál sbírala, nařídil Boaz svým služebníkům: „I kdyby sbírala mezi snopy, nebraňte jí. Dokonce pro ni občas upusťte nějaký ten klas a nechte ho ležet, aby ho sebrala, a nekárejte ji za to.“ (Rt 2,13-16)

10. prosince

Rút byla asi smutná. Tím víc byla vděčná, když ji Boaz potěšil. Kdo je spokojen, toho povzbuzení tolik nezasáhne, možná je ani nepotřebuje. Boaze na oplátku povzbudila její vděčná reakce a její radost. Když člověk někomu udělá radost, neskončí s tím, jako že by si řekl: „Dobrá, tak pro dnešek stačilo.“ Anebo: „To mě to dělání radosti ale vyčerpalо, musím si odpočinout.“ Ne. Právě naopak. Když vidí, jak to, co pro druhého udělal, způsobilo radost, hned chce něco přidat. Pokračovat v tom. Je to návykové. Jako čokoláda. Když si dám čokoládu, vzpomenu si na Boaze :)

Kdy jsem naposledy někomu řekl „ber si z našeho“? A přitom by mi to udělalo radost. Představuji si Boaze, jak je spokojený, že může říkat: Sbírej s námi. Ber si vodu. Vezmi si naše jídlo. (A namoč si to, nejez to přece suchý.) Schválně před ní upouštějte klasy.

Čtvrtek po 2. neděli adventní

Rút sbírala na poli až do večera, pak vymlátila, co nasbírala, a byla toho téměř efa ječmene. Vzala zrní a odešla do města. Její tchyně uviděla, co Rút nasbírala. Ta vytáhla ještě to, co jí zbylo po jídle, a dala jí to. Tchyně se jí zeptala: „Kde jsi dnes sbírala? Kde jsi dnes pracovala? Ať je požehnán ten, kdo se té ujal.“ Pověděla tchyni, u koho pracovala: „Ten muž, u kterého jsem dnes pracovala, se jmenuje Boaz.“ (Rt 2,17-19)

11. prosince

„Tak co ve škole?“ „Co jste dneska dělali?“ „Jak to šlo v práci?“ Celkem běžné otázky každodenních konverzací. Možná bychom si teď v adventu mohli vzít Noemi za vzor a propašovat do našich běžných rozhovorů i ta požehnání. Něco jako: „Ať je požehnán učitel, který se ti dneska věnoval.“ Nebo: „Požehnán buď tvůj kolega, který ti v práci pomohl.“ Nebo alespoň v duchu poslat požehnání pro sestřičku u doktora, řidiče autobusu, pokladní v obchodě, pro sousedku, která mi dala špenát... Ale hlavně: Požehnán buď náš Bůh, že jsme dnes dostali, co potřebujeme k životu, a že nám možná zbylo i něco navíc. že máme práci a výdělek. že Bůh naši štědrost odměňuje mírou „dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou“. (Lk 6,38)

Pátek po 2. neděli adventní

Noemi řekla své snaše: „Ať je požehnaný od Hospodina ten, kdo neodmítá milosrdenství živým ani mrtvým.“ Noemi dále řekla: „Ten muž je náš blízký příbuzný a je jedním z našich zastánců.“ Moabitka Rút ještě řekla své tchyni: „Také mi řekl: ,Chod' za mými služebníky, dokud neskončí sklizeň všeho, co mi patří.“ Noemi řekla své snaše Rút: „Je dobré, má dcero, že budeš chodit s jeho služebnicemi, na jiném poli by tě nemuseli nechat na pokoji.“ Chodila tedy s Boazovými služebnicemi a sbírala až do konce sklizně ječmene i sklizně pšenice a bydlela u své tchyně. (Rt 2,20-23)

12. prosince

Budeš chodit s jeho služebnicemi až do konce, jinam nechod. Přidrž se toho, co je pro tebe dobré, nepošilhávej po jiném. Vydrž nejen u ječmene, ale i u pšenice. Třeba si říkáš: možná by to šlo i na jiném poli, možná bys i tam měla štěstí. Když tě potkalo štěstí hned na prvním poli, na které jsi šla sbírat, proč bys ho neměla mít i jinde? Možná bys tam nasbírala i víc než 15 kilo denně. Sklizeň trvá dlouho, a myšlenky bloudí a svádí.

Každý v životě hledáme štěstí, a navenek se může zdát, že jsme šťastni, ale máme v srdci pokoj? Pokud ne, jsme na poli, kde nás naše starosti, výčitky, obavy nenechávají v klidu. Asi nás svedla touha po štěstí. Rút vytrvala, a dočkala se zasnoubení. Vytrvejme i my v životě na Božím poli, a dočkáme se zaslíbení. „Potřebujete vytrvalost, aby se vám, až vykonáte Boží vůli, dostalo splnění slibu.“ (Žid 10,36)

Sobota po 2. neděli adventní

Její tchyně Noemi jí řekla: „Má dcero, nemám ti najít domov, kde by ti bylo dobré?“ (Rt 3,1)

13. prosince

Noemi přichází za Rút a nabízí jí pomoc. Je pro nás oslovující sledovat, jak se tyto dvě ženy navzájem podporují, i když každá jiným způsobem. Jejich vzájemné pomáhání si nás přirozeně vede k zamýšlení nad našimi vlastními vztahy – zejména s těmi, kdo jsou nám nejblíž.

Právě v období adventu a Vánoc, kdy se rodiny častěji setkávají, mohou vyplout na povrch různá napětí či nevyřčené křivdy. Kolik snach a tchyní musí v sobě překonávat nejrůznější předsudky, zranění nebo rozdílné pohledy? Zkusme to jinak! Můžeme se inspirovat právě Rút a Noemi, které prošly mnoha těžkými situacemi, ale přesto si jejich vztah zachoval vzájemnou úctu, ochotu naslouchat a pomáhat si. A tak si klademe otázku: Co mohu udělat já, abych přispěl/a ke zlepšení vztahů ve své rodině? Kde mohu projet více pochopení, kde mohu nabídnout pomocnou ruku?

3. neděle adventní

„Copak není Boaz, s jehož služebnicemi jsi byla, náš příbuzný? Dnes v noci bude na mlatu provívat ječmen. Umyj se a pomaž olejem, obleč si šaty a sestup na mlat. Nedej se však tomu muži poznat, dokud neskončí s jídlem a pitím. Až si půjde lehnout, zapatuj si místo, kam se uložil, a jdi, odkryj jeho nohy a lehni si. On už ti vysvětlí, co máš udělat.“ Odpověděla jí: „Udělám všechno, co říkáš.“ (Rt 3,2-5)

14. prosince

Noemi předkládá Rút konkrétní plán – krok, který má učinit. Z našeho pohledu je to plán neobvyklý, možná až bláznivý. Přesto Rút neváhá a odpovídá: „Udělám všechno, co říkáš.“ V této odpovědi jako by zaznívaly ozvěny Mariina „fiat“ („staň se“), které v adventní době často rozjímáme. Obě ženy, Rút i Maria, každá ve své situaci, se rozhodují pro důvěru, i když to znamená riskovat nejistotu a nepochopení.

I my se v životě můžeme setkat s Božím plánem, který se nám zdá nečekaný, nelogický, nebo dokonce bláznivý. A přesto právě tehdy jsme zváni k důvěře. Někdy nás třeba Bůh volá k rozhodnutím, která mohou ohrozit naše pohodlí, jistotu nebo postavení v očích druhých. Pokusme se teď ztišit a naslouchat Božímu hlasu. K čemu mě Pán v mé současném životě zve? Jsem ochoten/ochotna dát Boha na první místo, i když to může znamenat, že budu muset něco obětovat?

Pondělí po 3. neděli adventní

Boaz jedl, pil a rozveselil se. Pak si šel lehnout vedle hromady obilí a ona nenápadně přišla, odkryla jeho nohy a lehla si. (Rt 3,7)

15. prosince

Boaz jedl, pil a rozveselil se. Jak osvěžující obraz! Po dokončené práci si dopřál chvíli radosti a odpočinku. Jeho radost nepramení jen z „velké hromady obilí“, ale spíše z dobře vykonané práce – a možná i z pomoci, kterou mohl nabídnout druhým. (Vzpomeňme, jak štědře jednal s Rút, když jí nejen dovolil sbírat klasy, ale ještě vybízel své služebné, aby jí záměrně nechávaly více.)

Mít z práce radost a umět si odpočinout není v dnešní době snadné. Přesto je krásné, když se člověk dokáže radovat, najist se, napít se a pokojně usnout – jako Boaz.

I Bůh se radoval ze svého stvořitelského díla a sedmého dne odpočíval. A co já?

Úterý po 3. neděli adventní

„A teď se, moje dcero, neboj, udělám pro tebe všechno, co řekneš, protože všechn můj lid v bráně ví, že jsi skvělá žena. Je sice pravda, že jsem zastánce, ale je ještě jeden bližší zastánce než já. Zůstaň přes noc. Jestli bude ráno chtít být tvým zastáncem, ať jím je, pokud ne, budu tvým zastáncem já – jako že Hospodin žije! Zůstaň ležet do rána.“
(Rt 3,11-13)

16. prosince

V těchto verších nás zaujaly vlastnosti Rút a Boaze. Rút je zde popisována jako „skvělá žena“. Její laskavost a pokora zanechaly v Boazovi hluboký dojem. Snad právě pro tyto vlastnosti ji neodmítá, ale slibuje jí pomoc. Boaz zde jedná čestně: i když by mohl situace využít, nechce obejít jiného muže, který má podle zákona přednost.

Rút nám připomíná, že laskavost a dobrota otevírají srdce druhých. Boaz nás učí, co znamená být čestný a spravedlivý. Nechme se inspirovat a budme těmi, kdo činí svět laskavějším a spravedlivějším.

Středa 17. prosince

Ležela u jeho nohou do ranního šera a vstala dřív, než mohl jeden druhého rozeznat, protože jí řekl: „Ať nikdo nezjistí, že na mlat přišla žena.“ Pak ještě řekl: „Nastav plášt, který máš na sobě, a přidrž ho.“ Nastavila ho, a on jí odměřil šest mér ječmene. A když jí je naložil, odešel do města. (Rt 3,14-15)

17. prosince

Vidíme, jak Boaz chrání Rútinu čest: „Ať se nikdo nedozví, že tato žena přišla na mlat.“ Nechce, aby byla vystavena pomluvám nebo nepochopení. Zároveň ji obdarovává: ačkoli ještě není jisté, jak celá situace dopadne, neposílá ji domů s prázdnou.

Boaz jedná štědře, a to nejen darem ječmene, ale i způsobem, jakým se k Rút chová. Jeho postoj je diskrétní a plný úcty.

Tyto verše nás nutí hlouběji se nad štědrostí zamyslet, tím více nyní v adventním čase. Jak být štědrý, aby druzí vnímali, že jsou pro nás skutečně důležití? Jak jim kromě materiálního daru projevit i úctu? Někdy je největším darem náš čas, pozornost, naslouchání – být tu pro druhé, i když kvůli tomu nebude o Vánocích všechno dokonale připravené. Co mohu dát já?

Čtvrtek 18. prosince

Když Rút přišla ke své tchyni, ta se jí zeptala: „Jak bylo, má dcero?“ Pověděla jí všechno, co pro ni ten muž udělal. Řekla: „Dal mi těchto šest měr ječmene a řekl, abych prý nepřišla ke své tchyni s prázdnou.“ Noemi jí na to řekla: „Posad' se, má dcero, uvidíš, jak to dopadne. Ten muž si nedá pokoj, dokud tu záležitost ještě dnes nedovede do zdárného konce.“ (Rt 3,16-18)

18. prosince

Rút udělala, co mohla. Teď už nebylo nic dalšího, co by mohla ovlivnit. Zbývalo jen trpělivě a v odevzdanosti čekat, i když to zřejmě nebylo vůbec jednoduché.

Právě čekání je jedním z hlavních motivů adventu. Čekání na Mesiáše, Mariino očekávání narození Ježíše, dětské těšení se na Vánoce...

Třeba je i v našem životě něco, co nemůžeme v tuto chvíli ovlivnit, i když bychom rádi. Možná také nás Pán zve, abychom s důvěrou čekali a neznepokojovali se.

Pátek 19. prosince

Boaz vystoupal k bráně a zasedl tam. Vtom šel kolem zastánce, o kterém Boaz předtím mluvil. Oslovil ho: „Pojď sem a posad' se tu.“ On přistoupil a posadil se. Boaz vybral deset mužů ze starších města a řekl jim: „Posad'te se tu.“ A oni se posadili. Boaz řekl zastánici: „Noemi, která se vrátila z moabského kraje, ted' prodává díl pole, který patřil našemu bratru Elimelechovi. Řekl jsem si, že ti to oznamím veřejně a zeptám se tě, jestli bys ho kupil. Řekni mi před těmito přítomnými staršími mého lidu, jestli ho koupíš. Pokud ho nekoupíš, oznam mi to, protože není jiný zastánce než ty a po tobě jsem já.“ Odpověděl: „Koupím ho.“ Boaz řekl: „V den, kdy koupíš pole od Noemi, koupíš je i od Moabitky Rút, manželky zemřelého, abys zachoval jeho jméno v jeho dědictví.“ Zastánce odpověděl: „Nejsem schopen je koupat bez toho, že bych ohrozil své dědictví, převezmi mé výkupní právo ty, já to pole koupit nemohu.“ (Rt 4,1-6)

19. prosince

Boaz nejedná z povinnosti, ale z milosrdenství. Nejedná impulzivně ani vypočítavě – chce udělat správnou věc, ale zároveň respektuje pravidla i druhé lidi. Nejde mu jen o pole, ale o to, aby bylo postaráno o Noemi a Rút. Boaz i první zastánce jsou přímí, nechtějí nad sebou vyhrát, ale dohodnout se pravdivě. Právě z této zralosti vzniká skutečné milosrdenství – ne jako „zázrak“, ale jako výsledek čestného jednání.

Přivádí mě to k otázce: Jak často uvažuji pouze nad výhodami místo rozlišování toho, zda mě to vede k lásce a milosrdenství?

Sobota 20. prosince

V Izraeli bývalo dříve při kupování a směně majetku zvykem, že si jeden člověk zul na potvrzení jednání sandál a podal ho druhému. To v Izraeli platilo jako potvrzení. Zastánce řekl Boazovi: „Kup ho.“ A zul si střevíc. Boaz řekl starším a všemu lidu: „Dovolávám se vašeho svědectví, že jsem dnes koupil od Noemi všechno, co bylo Eli-melechovo, a všechno, co bylo Machlonovo a Kiljonovo.“ (Rt 4,7-9)

20. prosince

Zastánce dal Boazovi svůj sandál na znamení, že se vzdává svého práva a že odpovědnost přechází na Boaze. Je to jednoduché gesto, ale má velkou váhu – vyjadřuje rozhodnutí, které není jen slovní, ale skutečné, vnější. Boaz tím veřejně potvrzuje, že přijímá závazek a chce jednat čestně.

Takové vnější projevy mají v sobě něco hluboce lidského. Stejně jako ve svátostech i tady jde nejen o formu, ale také o spojení vnitřního záměru s vnějším činem. Člověk potřebuje své rozhodnutí vtělit do skutečnosti. Láska i víra se přece poznají podle skutků, ne podle slov.

4. neděle adventní

„I Moabitku Rút, ženu Machlonovu, jsem získal za manželku, abych zachoval jméno zemřelého v jeho dědictví, aby nezaniklo jeho jméno mezi jeho bratry a v bráně jeho města. Dnes jste toho svědky.“ Všichni, kdo byli v bráně, a starší řekli: „Jsme svědky.“
(Rt 4,10-11a)

21. prosince

V závěru celého příběhu si Boaz bere Rút, aby „zachoval jméno zemřelého“. Nejde jen o pokračování rodu, ale o snahu nenechat nikoho zapomenutého. Je v tom úcta k člověku, který už tu není. Boaz tím dává prostor životu, který by jinak umlkl.

I my můžeme svým postojem někomu „vrátit život“ – když odpustíme, když si na někoho vzpomeneme v modlitbě nebo mu prostě věnujeme pozornost. Každý takový čin je malým způsobem, jak zabránit, aby někdo zůstal zapomenut.

Pondělí 22. prosince

Pak si Boaz vzal Rút a ta se stala jeho manželkou. Vešel k ní a Hospodin dal, že počala a porodila syna. Tehdy řekly ženy Noemi: „Buď požehnán Hospodin, že ti dnes dal zastánce – ať je v Izraeli chváleno jeho jméno.“
(Rt 4,13-14)

22. prosince

Boaz se rozhoduje, aniž by měl jistotu, jak všechno dopadne. Přijímá zodpovědnost, která s sebou nese i nejistotu – jsou tu další lidé, kteří na něm budou existenčně závislí, nový začátek, riziko. Proto je důležité připomínat si, kde už Bůh jednal v našem životě – v maličkostech, v lidech, ve chvílích, ve kterých v nás rostl život.

Připomínám si tyto chvíle?

Úterý 23. prosince

„On tě vrátí do života a postará se o tebe ve stáří, protože ho porodila tvá snacha, která tě miluje a je lepší než sedm synů.“

Noemi vzala chlapce, položila si ho do klína a stala se jeho opatrovnicí. Sousedky říkaly: „Noemi se narodil syn.“ A dali mu jméno Obed. To je otec Davidova otce Jesse. (Rt 4,15-17)

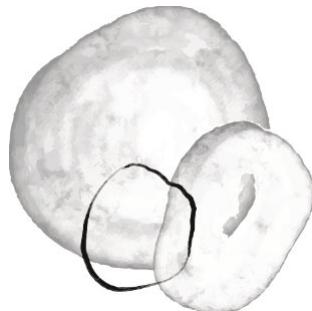
23. prosince

Krásné je to vyjádření, že Noemi je vrácena do života malým dítětem. Podobně jako nás chce o Vánocích do života vrátit malé dítě.

I my můžeme zažívat podobná „vrácení do života“ – chvíle, kdy v nás Bůh obnovuje sílu, naději nebo radost, i když okolnosti nevypadají ideálně. Můžeme se ptát: kdy ve mně roste život? Kde a jak mě Bůh už znovu uvedl do pohybu, dal mi naději, nebo mě znovu postavil na nohy?

Středa 24. prosince

Toto je rodokmen Peresův: Peres měl syna Chesrona. Chesron měl syna Arama, Aram měl syna Amminadaba. Amminadab měl syna Nachšona, Nachšon měl syna Salmona. Salmon měl syna Boaze a Boaz měl syna Obeda. Obed měl syna Jesse a Jesse měl syna Davida. (Rt 4,18-22)

24. prosince

Je krásné, jak se v této knize ukazuje Boží působení. Ne v mimořádných událostech, ale v obyčejných krocích odvahy a důvěry. Obyčejnými malými stríppky rozhodnutí pro milosrdenství. Skrze loajalitu, oddanost a pravdivost – Rút vůči Noemi, Boaze vůči zastánci, Boaze vůči Rút a Noemi, Rút vůči Boazovi. A díky tomu mohl přijít i Ježíš. Tato událost žehnání, lásky, velké nejistoty a bolesti, která se stala v Betlémě dlouho před vánočními událostmi, později umožnila narození Ježíše.

KAPITOLA 1

¹V dobách soudců postihl zemi hladomor a jeden muž z judského Betléma odešel do moabského kraje, aby tam přebýval jako cizinec i se svou ženou a dvěma syny. ²Ten muž se jmenoval Elimelech, jeho žena Noemi a synové Machlon a Kiljon. Byli to Efratejci z judského Betléma. Přišli do moabského kraje a usadili se tam. ³Pak ale Elimelech, muž Noemi, zemřel, a ona zůstala sama se svými dvěma syny. ⁴Ti si vzali za ženy Moabitky, jedna se jmenovala Orpa a druhá Rút. Žili tam asi deset let. ⁵Když zemřeli i Machlon a Kiljon, zůstala ta žena bez synů i bez muže. ⁶Vypravila se i se svými snachami, aby se vrátila z moabského kraje, protože tam uslyšela, že Hospodin shlédl na svůj lid a dal mu chléb. ⁷Vyšla z místa, kde pobývala, a její dvě snachy s ní. Když se vydaly na zpáteční cestu do Judska, ⁸rekla Noemi svým dvěma snachám: „Vraťte se každá do domu své matky, ať vám Hospodin prokáže milosrdenství, jako jste je vy prokazovaly zemřelým i mně. ⁹Ať vám Hospodin dá, abyste každá našla pokojný život v domě svého nového manžela.“ Políbila je na rozloučenou, ale ony se rozplakaly. ¹⁰Řekly jí: „Půjdeme s tebou k tvému lidu.“ ¹¹Noemi jim řekla: „Vraťte se, mé dcery, proč byste se mnou chodily? Já už přece nemohu mít syny, kteří by se stali vašimi muži. ¹²Vratte se, mé dcery, jděte – vždyť jsem stará na vdávání. I kdybych si řekla, že mám ještě naději a této noci se vdala a porodila syny, ¹³copak byste čekaly, až vyrostou? Copak se kvůli tomu zdráhaly vdát? Ne, mé dcery, můj úděl je příliš trpký – Hospodinova ruka se totiž obrátila proti mně.“ ¹⁴Opět se daly do hlasitého pláče. Orpa pak svou tchyni políbila na rozloučenou, ale Rút k ní přilnula. ¹⁵Noemi jí řekla: „Podívej, tvoje švagrová se vrátila ke svému lidu a ke svým bohům; vrať se i ty jako tvá švagrová.“ ¹⁶Rút řekla: „Nenuť mě, abych tě opustila a vrátila se. Kam půjdeš ty, tam půjdu i já, kde zůstaneš ty, tam zůstanu i já, tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh bude mým Bohem. ¹⁷Kde zemřeš ty, zemřu i já a budu tam pochována, tak ať mi učiní Hospodin a ještě přidá, rozdělí nás jedině smrt.“ ¹⁸Když Noemi viděla, že je Rút pevně rozhodnuta jít s ní, přestala ji přemlouvat.

¹⁹Tak šly společně až do Betléma. Když přišly do Betléma, obklopilo je celé město a říkali: „To je přece Noemi!“ ²⁰Řekla jim: „Nenazývejte mě Noemi, to je Rozkošná, říkejte mi Mara, to je Hořká – vždyť Všemohoucí mi způsobil velkou hořkost. ²¹Odcházela jsem odtud s plnou náručí, a nazpět mě Hospodin posílá s prázdnou. Proč byste mě měli nazývat Noemi, když mě Hospodin pokořil a Nejvyšší mě provází neštěstím?“ ²²Tak se Noemi vrátila se svou snachou Moabitkou Rút z moabského kraje. Přišly do Betléma, právě když začínala sklizeň ječmene.

KAPITOLA 2

¹Noemi měla příbuzného z manželovy strany, mocného a významného muže z Elimelechova rodu; jmenoval se Boaz. ²Moabitka Rút řekla Noemi: „Ráda bych šla na pole sbírat klasy za někým, u koho bych našla přízeň.“ Řekla jí: „Jdi, má dcero.“ ³Přišla na pole a sbírala klasy, které zbyly po žencích. Náhodou se ocitla na dílu pole, který patřil Boazovi z Elimelechova rodu. ⁴Tu přišel Boaz z Betléma a řekl žencům: „Hospodin s vámi!“ Odpověděli mu: „Ať ti Hospodin zehná.“ ⁵Boaz se zeptal služebníka, který dohlížel na žence: „Čí je tato dívka?“ ⁶Služebník, který dohlížel na žence, odpověděl: „Ta dívka je Moabitka, která se vrátila s Noemi z moabského kraje. ⁷Prosila: ,Ráda bych sbírala klasy, které zbyly po žencích.‘ Je tu od časného rána doted' a jen trochu si odpočala.“ ⁸Boaz řekl Rút: „Poslyš, dcero, nechod' sbírat na jiné pole a neodcházej odtud, ale sbírej s mými služebnicemi. ⁹Podívej se, kde na poli sklízejí, a chod' za nimi. Přikázal jsem služebníkům, aby tě nechali na pokoji, a když budeš mít žízeň, jdi k nádobám a napij se z toho, co služebníci načerpali.“ ¹⁰Padla na tvář, poklonila se k zemi a řekla mu: „Čím to, že jsem u tebealezla milost a že sis mě všiml, i když jsem cizinka?“ ¹¹Boaz jí odpověděl: „Dověděl jsem se všechno, co jsi udělala pro svou tchyni po smrti svého manžela, jak jsi opustila své rodiče i rodnou zemi a odešla k lidu, který jsi předtím neznala. ¹²Ať ti Hospodin odplatí za to, cos udělala, ať je bohatá tvá odměna od Hospodina, Izraelova Boha, pod jehož křídla ses přišla ukryt.“ ¹³Ona mu řekla: „Ráda bych u tebe vždy nalézala milost, můj

pane: vždyť jsi mě potěšil, povzbudil jsi svou služebnici – i když nejsem ani jedna z tvých otrokyň!“¹⁴ V době jídla jí Boaz řekl: „Pojď sem, ber si z našeho jídla a namáčej sousta ve vinném octě.“ Posadila se vedle ženců a on jí dal pražená zrna. Najedla se dosyta a ještě zbylo.¹⁵ Když vstala, aby dál sbírala, nařídil Boaz svým služebníkům: „I kdyby sbírala mezi snopy, nebraňte jí.“¹⁶ Dokonce pro ni občas upusťte nějaký ten klas a nechte ho ležet, aby ho sebrala, a nekárejte ji za to.“¹⁷ Rút sbírala na poli až do večera, pak vymlátila, co nasbírala, a byla toho téměř efa ječmene.¹⁸ Vzala zrní a odešla do města. Její tchyně uviděla, co Rút nasbírala. Ta vytáhla ještě to, co jí zbylo po jídle, a dala jí to.¹⁹ Tchyně se jí zeptala: „Kde jsi dnes sbírala? Kde jsi dnes pracovala? Ať je požehnán ten, kdo se tě ujal.“ Pověděla tchyni, u koho pracovala: „Ten muž, u kterého jsem dnes pracovala, se jmenuje Boaz.“²⁰ Noemi řekla své snaše: „Ať je požehnaný od Hospodina ten, kdo neodmítá milosrdenství živým ani mrtvým.“ Noemi dále řekla: „Ten muž je náš blízký příbuzný a je jedním z našich zastánců.“²¹ Moabitka Rút ještě řekla své tchyni: „Také mi řekl: ,Chod' za mými služebníky, dokud neskončí sklizeň všeho, co mi patří.'“²² Noemi řekla své snaše Rút: „Je dobré, má dcero, že budeš chodit s jeho služebnicemi, na jiném poli by tě nemuseli nechat na pokoji.“²³ Chodila tedy s Boazovými služebnicemi a sbírala až do konce sklizně ječmene i sklizně pšenice a bydlela u své tchyně.

KAPITOLA 3

¹ Její tchyně Noemi jí řekla: „Má dcero, nemám ti najít domov, kde by ti bylo dobré? ²Copak není Boaz, s jehož služebnicemi jsi byla, náš příbuzný? Dnes v noci bude na mlatu provivat ječmen. ³Umyj se a pomaž olejem, obleč si šaty a sestup na mlat. Nedej se však tomu muži poznat, dokud neskončí s jídlem a pitím. ⁴Až si půjde lehnout, zapamatuj si místo, kam se uložil, a jdi, odkryj jeho nohy a lehni si. On už ti vysvětlí, co máš udělat.“ ⁵Odpověděla jí: „Udělám všechno, co říkáš.“ ⁶Sestoupila na mlat a udělala všechno tak, jak jí tchyně nařídila. ⁷Boaz jedl, pil a rozveselil se. Pak si šel lehnout vedle hromady obilí a ona nenápadně přišla,

odkryla jeho nohy a lehla si.⁸ Uprostřed noci se ten muž zachvěl a ucítil, že u jeho nohou leží žena.⁹ Zeptal se jí: „Kdo jsi?“ Odpověděla: „To jsem já, Rút, tvá otrokyně. Přikryj svou otrokyni cípem pláště – vždyť ty jsi zastánce.“¹⁰ Řekl jí: „Buď požehnána od Hospodina, má dcero, teď jsi ukázala větší oddanost než předtím, protože jsi nešla za mladíky, chudými ani bohatými.¹¹ A teď se, moje dcero, neboj, udělám pro tebe všechno, co řekneš, protože všechnen můj lid v bráně ví, že jsi skvělá žena.¹² Je sice pravda, že jsem zastánce, ale je ještě jeden bližší zastánce než já.¹³ Zůstaň přes noc. Jestli bude ráno chtít být tvým zastáncem, ať jím je, pokud ne, budu tvým zastáncem já – jako že Hospodin žije! Zůstaň ležet do rána.“¹⁴ Ležela u jeho nohou do ranního šera a vstala dřív, než mohl jeden druhého rozeznat, protože jí řekl: „Ať nikdo nezjistí, že na mlat přišla žena.“¹⁵ Pak ještě řekl: „Nastav plášt, který máš na sobě, a přidrž ho.“ Nastavila ho, a on jí odměřil šest měr ječmene. A když jí je naložil, odešel do města.¹⁶ Když Rút přišla ke své tchyni, ta se jí zeptala: „Jak bylo, má dcero?“ Pověděla jí všechno, co pro ni ten muž udělal.¹⁷ Řekla: „Dal mi těchto šest měr ječmene a řekl, abych prý nepřišla ke své tchyni s prázdnou.“¹⁸ Noemi jí na to řekla: „Posad' se, má dcero, uvidíš, jak to dopadne. Ten muž si nedá pokoj, dokud tu záležitost ještě dnes nedovede do zdárného konce.“

KAPITOLA 4

¹Boaz vystoupal k bráně a zasedl tam. A vtom šel kolem zastánce, o kterém Boaz předtím mluvil. Oslovil ho: „Pojď sem a posad' se tu.“ On přistoupil a posadil se.² Boaz vybral deset mužů ze starších města a řekl jim: „Posad'te se tu.“ A oni se posadili.³ Boaz řekl zastánci: „Noemi, která se vrátila z moabského kraje, teď prodává díl pole, který patřil našemu bratru Elimelechovi.⁴ Řekl jsem si, že ti to oznámím veřejně a zeptám se tě, jestli bys ho koupil. Řekni mi před těmito přítomnými staršími mého lidu, jestli ho koupíš. Pokud ho nekoupíš, oznam mi to, protože není jiný zastánce než ty a po tobě jsem já.“ Odpověděl: „Koupím ho.“⁵ Boaz řekl: „V den, kdy koupíš pole od Noemi, koupíš je i od Moabitky Rút, manželky zemřelého,

abys zachoval jeho jméno v jeho dědictví.“⁶ Zastánce odpověděl: „Nejsem schopen je koupit bez toho, že bych ohrozil své dědictví, převezmi mé výkupní právo ty, já to pole koupit nemohu.“⁷ V Izraeli bývalo dříve při kupování a směně majetku zvykem, že si jeden člověk zul na potvrzení jednání sandál a podal ho druhému. To v Izraeli platilo jako potvrzení.⁸ Zastánce řekl Boazovi: „Kup ho.“ A zul si střevic.⁹ Boaz řekl starším a všemu lidu: „Dovolávám se vašeho svědectví, že jsem dnes koupil od Noemi všechno, co bylo Elimelechovo, a všechno, co bylo Machlonovo a Kiljonovo.¹⁰ I Moabitku Rút, ženu Machlonovu, jsem získal za manželku, abych zachoval jméno zemřelého v jeho dědictví, aby nezaniklo jeho jméno mezi jeho bratry a v bráně jeho města. Dnes jste toho svědky.“¹¹ Všichni, kdo byli v bráně, a starší řekli: „Jsme svědky. Ať dá Hospodin ženě, která přichází do tvého domu, aby byla jako Ráchel a Lea, které spolu zbudovaly Izraelův dům. Buď mocný v Efratě, získej si jméno v Betlémě.¹² Ať je tvůj dům, díky potomstvu, které ti Hospodin dá z této dívky, jako dům Perese, kterého porodila Judovi Tamar.“

¹³ Pak si Boaz vzal Rút a ta se stala jeho manželkou. Vešel k ní a Hospodin dal, že počala a porodila syna.¹⁴ Tehdy řekly ženy Noemi: „Buď požehnán Hospodin, že ti dnes dal zastánce – ať je v Izraeli chváleno jeho jméno.¹⁵ On tě vrátí do života a postará se o tebe ve stáří, protože ho porodila tvá snacha, která tě miluje a je lepší než sedm synů.“¹⁶ Noemi vzala chlapce, položila si ho do klína a stala se jeho opatrovnicí.¹⁷ Sousedky říkaly: „Noemi se narodil syn.“ A dali mu jméno Obed. To je otec Davidova otce Jesse.

¹⁸ Toto je rodokmen Peresův: Peres měl syna Chesrona.¹⁹ Chesron měl syna Arama, Aram měl syna Amminadaba.²⁰ Amminadab měl syna Nachšona, Nachšon měl syna Salmona.²¹ Salmon měl syna Boaze a Boaz měl syna Obeda.²² Obed měl syna Jesse a Jesse měl syna Davida.

Rodokmen Ježíše Krista (Mt 1,1-17)

¹Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abrahámova.

²Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. ³Juda byl otec Fáresa a Záry – jejich matka byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův.

⁴Aram otec Aminadabův, Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, ⁵Salmón otec Boazův – jeho matka byla Rachab. Boaz byl otec Obédův – jeho matka byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, ⁶Jesse otec krále Davida.

David byl otec Šalomounův – jeho matka byla žena Uriášova. ⁷Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, ⁸Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, ⁹Uzijáh otec Jotamův, Jotam otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, ¹⁰Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec žmonův, Ámon otec Jošíjáhův, ¹¹Jošíjáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství.

¹²Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Šealtiel byl otec Zorobábelův,

¹³Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azórův, ¹⁴Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, ¹⁵Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův,

¹⁶Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

¹⁷Dohromady je to tedy od Abraháma po Davida čtrnáct členů rodokmenu, od Davida až po babylónské vyhnanství čtrnáct a od babylónského vyhnanství až ke Kristu čtrnáct.

Vydalo Biskupství brněnské, Pastorační středisko.

Děkujeme všem, kteří věnovali svůj čas a přispěli k vytvoření Průvodce.

pastorace.biskupstvi.cz

www.biskupstvi.cz

© 2025

PRŮVODCE ADVENTEM

© Biskupství brněnské
Pastorační středisko, 2025
www.biskupstvi.cz